

Univerzita Karlova v Praze

ZÁZNAM O PRŮBĚHU OBHAJOBY

BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: *Motivace volby jmen dětí cizinců a dětí z národnostně smíšených rodin v českém prostředí*

Jazyk práce: český

Student: Eva Manderlová

Fakulta: Pedagogická

Studijní program: Specializace v pedagogice – český jazyk a dějepis

Vedoucí / školitel: Doc. PhDr. Eva Hájková, CSc.

Oponent(i): PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

Předseda komise: Doc. PhDr. Eva Hájková, CSc.

Členové komise: PhDr. Olga Palkosková, Ph.D.

PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

PhDr. Pavla Chejnová, Ph.D.

PaedDr. Simona Pišlová, Ds.

Datum obhajoby: 25. května 2012

Průběh obhajoby:

Autorka prezentovala svoji práci, cíle, které v práci sledovala. Zdůvodnila volbu tématu. Vycházela z dotazníku, který pro potřeby práce vytvořila, provedla pilotáž, po níž dotazník přepracovala, a následně provedla výzkum. Výsledky potom rozdělila a zpracovávala podle kontinentů.

Vedoucí práce

Cíl práce slibuje určitá dílčí zjištění, která jsou hodnotitelná jako zajímavá v oblasti volby jména pro dítě cizince v jiné/odlišné sociokulturní situaci než v prostředí země původu cizince. Škoda jen, že autorka rezignovala na jiné výzkumné metody než je dotazník, i když ten se jeví v dané situaci jako možnost základní. Ve výkladu však chybí argumentace zvoleného řešení. Vlastní výklad je příliš fixován na práci M. Knappové (srov. časté citace, odkazy), i když je nesporné, že dílo M. Knappové patří k základním v dané onomastické problematice.

Interpretace zjištěných faktů je mnohdy kusá, postrádám zdůvodnění uvedených soudů. Některé formulace nejsou zcela zřetelné (např. s. 6, 1. a 2. řáde nahoře: "...existují motivace shodné..." - je míněno

stejně?; "... tento pohled na problematiku je posledním z mých cílů" - předposlední odstavec na s. 6 - cílem by měla být určitá zjištění, nikoli pouhý pohled atd.)

Připomínky vedoucího práce

4.1	Proč považujete "cestu dotazníkového šetření" za nejvhodnější?
4.2	Proč informace získané z dotazníků dále neověřujete?
4.3	Které kritéria jste zvolila pro rozdělení např. Evropy "do menších oblastí" (s. 5)?
4.4	Jak vymezujete "Moravské Slovensko" (s. 7)?
4.5	Jaký je váš názor na terminologii křestní/rodné/první jméno?
4.6	Jaký je podle vás důvod šíření hebrejských jmen?
4.7	Co míníte formulací "jména podléhající módním výstřelkům" (s. 12)?

Reakce autora

Dotazníkové šetření považuje za nejvhodnější kvůli přehlednosti zjišťovaných informací, dále že mohli dotazník vyplňovat respondenti i elektronicky. Doc. Hájková upozornila, že je vidět, že se příliš spoléhala na to, že informace získané dotazníkem jsou pravdivé, chybou je, že je neověřovala.

Zeměpisné kritérium uplatnila autorka, protože je přehledné, ale zpětně ji napadlo, že mohla respondenty rozdělit dle jazykových skupin. „Moravské Slovensko“ je termín, který převzala od Šmilauera z úvodu knihy Kopečného, jde o označení oblasti Slovácko.

Co se týče obecné terminologie, byla by pro užívání termínu „rodné jméno“, protože je „rodný list“, křestní jméno je jméno, jež se uděluje při křtu, nezamyslela se nad tím, jak tyto termíny používat. Různé přístupy k termínům nedokázala sumarizovat.

Hebrejská jména se podle ní šířila spolu s křesťanstvím. Více jejich příliv nebyla schopna posoudit. Právě jména židovská považuje za módní výstřelek – neuvědomila si, že jde o preference uživatelů ovlivněných módními trendy.

Oponent práce

Práce se špatně čte, což je asi její největší problém (viz dále).

Autorka pracovala s poměrně malým vzorkem respondentů, proto by svá tvrzení měla opírat především o vzorek, mnohé formulace ovšem spějí k neprůkazným zobecněním o pojmenování dětí cizinci jako celku.

Interpretace dat je poměrně kusá. V práci postrádám odkazy na články z odborných časopisů.

Nejslabším místem celé práce je její stylistika – autorka velice těžkopádně stylizuje, text se pohybuje na pomezí odborného, publicistického a prostědělňého stylu – výběrově naznačeno v textu práce. Po pravopisné stránce je práce vyhovující, drobné nedostatky jsou rovněž naznačeny v textu, jedná se zejména o interpunkci.

Za nevhodné považují rovněž užívání budoucího času ve výkladové části práce a nadměrné užívání částic, které text výrazně subjektivizují. Rovněž nerozumím užívání uvozovek.

I když lze práci vytknout mnoho nedostatků, především statistiku založenou na malém vzorku respondentů, domnívám se, že plní požadavky a cíle bakalářské práce a k obhajobě ji doporučuji.

Dotazy a připomínky oponenta práce

4.1	Používání výrazů jako <i>počeštělý</i> , <i>počeštit</i> apod. nepovažuji za termíny, autorka by měla znát termín užívaný k popisu procesu „počešťování“.
4.2	Jak autorka ověřovala své tvrzení na s. 5, že před čtyřiceti, padesáti nebo šedesáti lety se u nás objevují jména cizího původu méně často než nyní?
4.3	Z jakého důvodu používá ve většině výkladových pasáží autorka slovo <i>pojmem</i> místo <i>termín</i> ? Jaký je význam slova, resp. termínu <i>pojmem</i> ?
4.4	Odkaz na definici osobního jména podle SSJČ není šťastný – slovník je jazykový, tudíž popisuje užívání lexikální jednotky, ne terminologii.
4.5	Proč nelze kvůli termínu <i>příjmení</i> používat charakteristiku jména podle pozice? (s. 8)
4.6	Proč autorka neřadí latinu k románským jazykům?
4.7	Proč se autorka domnívá, že nejvhodnější způsob vyhodnocení dotazníků je procentuální vyčíslení?
4.8	Proč se autorka domnívá, že jméno Josef bylo frekventované především na venkově? (s. 35)
4.9	Je skutečně patnáct let zanedbatelný rozdíl ve věku respondentů? (s. 36)

Reakce autora

Termín adaptace autorka neuvedla.

Užívání cizích jmen autorka neověřovala, nechala se inspirovat statistikami na stránkách Ministerstva vnitra ČR, neuvědomila si cizost slovanských jmen.

U lexémů termín a pojmem si uvědomuje, že vztah není identický.

Definici osobního jména převzala z publikace Knappové nebo Šmilauera.

Latina patří mezi mrtvé italické jazyky, z nich se vyvinuly románské.

Procenta používá kvůli přehlednosti. Graf nepovažuje za vhodný. Nevhodnost kvantitativních metod u malého vzorku jí nedošla.

Informaci o jménu Josef na venkově převzala z Knappové.

Na s. 36 udělala chybu – šlo o věkový rozdíl 4 roky (místo roku 1974 uvedla rok 10964).

Diskuse

Dr. Pišlová uvedla, že by uvítala, kdyby autorka uvedla rejstřík jmen, která se objevila v dotaznících.

Dr. Palkosková položila otázku, zda autorku napadlo sledovat vztah volby jména a rozhodnutí rodičů zůstat na území našeho státu a jestli tady lze vyzorovat nějaké tendence.

Autorka odpověděla, že často respondenti volili jména, která budou fungovat i v jiných jazykových prostředích. Jako zajímavost uvádí rodinu, která se v době vyplňování dotazníků připravovala na pracovní cestu do Thajska. Ta záměrně uváděla cizí podoby jmen, aby nebyly problémy s výslovností a užíváním v jinojazyčném prostředí.

Výsledek obhajoby: dobře

doc. PhDr. Eva Hájková, CSc.

[jméno předsedy]